

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ———— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Noul mitropolit.

Congresul național bisericesc în ședința sa memorabilă din 14/27 Februarie a ales de mitropolit al Românilor ortodocși din Transilvania și părțile ungurene și arhiepiscop al Transilvaniei pe profesorul de teologie, părintele Dr. Nicolae Bălan.

Chestia îndeplinirii scaunului metropolitan ce preocupa și agita, nu fără temei, spiritele, s'a rezolvit în cadrele, autonomiei noastre bisericești și cu demnitatea, ce o reclamă nimbul și interesele noastre bisericești. Increderea, aproape unanimă, a congresului electoral, concentrată în persoana marcantă și simpatică a eruditului dascăl dela „Seminarul Andreian,” a fost glasul vremurilor nouă cari cer oameni noi. Chemarea la cea mai înaltă treaptă ierarhică a unui cleric sărac, modest, de o poziție ierarhică mai inferioară și adeseori nesocotită, care însă prin muncă și bogăția cunoștințelor Sale s'a urcat și trăiește în sferele mai înalte ale gândirii și simțirii omenești, e o evoluție îmbucurătoare, e începutul unei epoci de refacere și regenerare, ce trebuia să urmeze în viața noastră bisericească. Era firesc, că după umilările îndurate în trecutul apropiat, sbuciumările și frământările din zilele noastre, să urmeze un curent și o reacțiune sănătoasă, să se cristalizeze o direcțiune, inspirată de duh bisericesc, și să iasă la suprafață omul trimis de D-zeu, bărbatul, care în viața sa fără prihană, caracterul său ferm și nepătat și 'n înalta sa cultură teologică posedă toate acelea calități și aptitudini, cari se recer dela un cap bisericesc în vremurile actuale de mari prefaceri și pe terenul bisericesc și de uneltiri contra constituției noastre bisericești.

Noul mitropolit va fi omul situațiunii. Minte sa clară și luminată și căldura inimii sale va ști să deie soluțiuni nimerite tuturor problemelor, dela a căror deslegare norocoasă atârână viitorul bisericii noastre ca factor de prima importanță în viața neamului nostru.

În munca grea de refacere, regenare și apărare, împreună cu mare răspundere, ce-l așteaptă, va avea însă sprijinul tuturor oamenilor de bine, cari au convins-gerea rezolută, că biserica noastră națională va trebui să fie și 'n România-Mare o instituțiune sfântă, de care să nu se atingă mâinile profane ale politicianismului nefast și care numai în libertate și

'n cadrul unei depline autonomii poate să-și îplinească înalta sa menire de a conserva bunurile etice ale neamului nostru, a propaga și cultiva moralitate și concepțiunea mai înaltă a vieții în mijlocul corupției ce ne-a copleșit.

Congresul național bisericesc electoral s'a achitat cu demnitate de marea răspundere ce o avea. Toată recunoștința i-se cuvine. Cu laudă și recunoștință înregistrăm și ținută inspirată de modestia și umilință creștina a dignitarilor nostri bisericești și 'n special a P. S. Sale parintelui nostru episcop Ioan, care și la aceasta ocaziune a știut să subordoneze ambiții îndreptățite interesului comun și binelui obștesc. Grație înțelepciunilor lor și a d-lor deputați, constituționalismul nostru bisericesc a recerut o biruință, care va trebui să-și aibă consecințele sale binefăcătoare în constelațiile viitoare ale vieții și organizației noastre bisericești.

Congresul național bisericesc.

Vorbirea P. S. Sale parintelui Episcop IOAN, la deschiderea Congresului național bisericesc.

Domnilor deputați!

În temeiul Statului organic, ca lege fundamentală pentru întreaga biserică noastră ortodoxă română de dincoaci de Carpați, și special în temeiul concluzului congresual Nr. 142 din 1886, termenul pentru întrunirea noastră în congres era indicat pe ziua de 1/14 Octomvrie 1918, și în scopul acestei întruniri Consistorul nostru metropolitan a și luat de cu vreme demersurile prevăzute în §-ul 151 din legea pomenită, și despre aceasta a încunostiințat și Coroana pe calea sa, cu actul din 25 Mai Nr. 137 M.

Aceste demersuri însă s'au zădărnicit prin faptul, că rezoluțiunea Coroanei n'a urmat în timpul de a face posibilă convocarea și întrunirea noastră la termenul statutar, ceea ce a determinat pe părintele Mangra, metropolitul de atunci al bisericii noastre, să ne convoace pe noi episcopii sufragani la Budapesta, spre consultare asupra măsurilor de urmat în acea situație creiată de împrejurări neatârnatore de voința și puțința noastră.

Dând urmare acelei convocări telegrafice, atât I. P. S. Miron, atunci episcop al Caransebeșului, acum arhiepiscop și mitropolit al Ungrovlahiei, exarhial Plaiurilor și primat al României, cât și eu am plecat imediat la Budapesta, unde în ziua de 29 Septemvrie (12 Octomvrie) 1918 convenind toți trei, ne-am informat imediat, că Coroana, încă la 24 Sept. nou din acelaș an, a luat la cunoștință aprobătoare demersurile făcute de Consistorul nostru metropolitan în scopul întrunirii congresului, și ne-am mai informat și despre aceea, că notificarea rezoluției Coroanei întârzie numai din motivul, că referențul afacerii din ministeriu absentase dela birou, fiind dus în concediu.

Primind tot atunci și asigurarea, că notificarea întârziată a rezoluției Coroanei va urma în

timpul cel mai apropiat, am combinat un nou termen de întrunire a Congresului ordinar și l-am statorit în deplin acord pe Dumineca din 21 Octomvrie (3 Nov.) acelaș an, ca astfel în intervalul de timp să se poată satisface și celorlalte postulate ale §-ului citat.

Dar această combinație a noastră încă n'a putut lua ființă de aceea, că prevedinta divină în satorile sale necuprinse de mintea omenească a chemat dintre noi pe pomenitul metropolit, care în ziua de 1/14 Oct. 1918, deci a treia zi după consultarea avută, a adormit pe vecie în mod subit.

În fața acestui adevăr și fapt nestrămutabil, noi ca și creștini nu puteam și nu putem face alta, decât ridicând ochii inimii la tronul dumnezeirii, să i-ne închinăm cu smerenie și mulțămindu-i pentru toate câte le face cu noi după blândețele sale, să zicem cu psalmistul: „Cât s'au mărit lucrurile Tale Doamne, toate întru înțelepciune le-ai făcut” (Ps. 103 v. 25), iar răposatului să-i cerem dela Domnul odihnă, de care și așa nu a avut parte în viața sa sbuciumată de pe pământ.

Devenind astfel scaunul de arhiepiscop și metropolit în vacanță, și având în vedere dispoziția §-ului 156 din legea noastră organică, în temeiul căreia, convocarea Congresului electoral are să urmeze în termen de cel mult trei luni dela răposarea mitropolitului, am avut în vedere și dispoziția §-ului 147 din aceeaș lege, în temeiul căreia conducerea congresului în absența metropolitului îi revine episcopului celui mai bătrân în funcțiune, căruia îi revine și președerea și conducerea afacerilor Consistorului metropolitan chemat a lua dispozițiile pentru convocarea congresului.

Toate aceste avându-le în vedere și conștient de răspunderea ce-mi impune poziția de seniorul episcopului și ca atare de locțiitor de metropolit, încă în 8/21 Octomvrie 1918, deci în ziua a opta dela răposarea metropolitului Mangra, am și convocat membrii Consistorului metropolitan la ședința pe ziua de 22 Oct. (4 Nov.) acelaș an în scopul de a lua demersurile legale, și nu numai pentru convocarea congresului ordinar, ci și a celui electoral, dar aceasta stăruință a mea încă s'a zădărnicit prin stările excepționale provocate de revoluția cunoscută, care între altele a avut urmare nu numai sistarea călătoriei libere pe linii ferate și pe osie, ci și întreruperea a orice corespondență cu posta, cu telegraful și telefonul, prin ce atât între Arad—Sibiu, cât și între Arad—Caransebeș și viceversa, precum și între comunele acestor eparhii s'a deschis o prăpastie de natura celeia dintre bogatul și săracul Lazar, care prăpastie sf. evanghelie o descrie cu cuvintele: „Și între noi și voi, prăpastie mare s'a întărit, ca ceice vor să treacă de aici cătră voi, să nu poată, nici de acolo la noi să treacă”. (Luca 16, v. 25).

Aceste stări anormale au dăinuit până la mijlocul lunii Aprilie 1919, când folosind prilejul deschiderii comunicațiunii, am și plecat la Sibiu, de unde am convocat Consistorul metropolitan, care întrunit în ședința plenară dela 1/14 Mai acelaș an, pe lângă rezolvirea afacerilor pendente a luat și demersurile recerute pentru alegerea membrilor la Congresul ordinar și cel electoral, iar pe ziua de 4/17 Noemvrie 1919 acel Consistor a fost convocat și s'a întrunit iarăș la

ședință în scopul censurării actelor electorale, precum prescrie Regulamentul pentru aceste alegeri.

Deși s'a constatat cu acest prilej, că alegerile neexcepționabile sunt în număr de atare, încât Congresele își pot începe activitatea, totuși în considerarea greutăților de călătorie în timpul dat spre iarnă, și deosebi în considerarea inconveniențelor de călătorie cu vagoane neîncălzite și icicolea cu geamuri sparte, nu altcum în considerarea faptului, că mulți dintre membrii aleși pentru Congrese fac parte și din Camera respective din Senatul României-Mari, în fine: în considerarea, că ne aflăm tocmai în ajunul plecării spre București la constituanta convocată pe ziua de 7/20. a acelei luni, Consistorul n'a statorit termenul pentru întrunirea congreselor, ci în vederea, că și eu aveam să plec ca și membru de drept al Senatului, ni-a dat nouă episcopilor însărcinarea și autorizarea, ca la București să consultăm cu cei chemați și împreună statorind termenul de întrunire, să proced în consecință.

Am urmat întocmai, și statorind la București cu cei în drept termenul pentru congresul ordinar pe 15/28 Decembrie 1919, iar pentru cel electoral pe 20 Decembrie 1919 (2 Ianuarie 1920) m'am reîntors la Sibiu, și cu concursul secretarului mitropolitan am efectuat la datul de 1/14 Decembrie 1919 toate cele prevăzute în lege.

Espunând acestea spre deplina orientare a tuturor, cari se interesează de afacerile interne ale bisericii noastre, mai ating faptul, că dispoziția d-lui ministru Borcea pentru amânarea pe alt termen a Congresului nostru convocat în toată regula, a provocat în sânul clerului și poporului nostru conștiință de dreptul său autonom valuri de nemulțumire; și valuri de mari nemulțumiri a provocat acea dispoziție deosebi în sânul intelectualilor clericali și mireni din arhidieceză, carea de după natura lucrului era și este mai de aproape interesate pentru neamănata îndeplinire a scaunului de arhiepiscop și mitropolit, cărei nemulțumiri și dorințe s'a dat expresiune prin 15 telegrame ce mi s'au adresat din acest prilej cu solicitarea, de a convoca Congresul în termen apropiat.

Aceste telegrame cu alte adnexe le-am înaintat Consistorului mitropolitan cu datul 12/25 Ianuarie a. c. Nr. 388/1919 pres. spre ulterioara procedură și constatarea faptului, că eu mai înainte de a fi zorit, luasem deja din propria inițiativă măsurile ce se impuneau în situația dată.

Domnilor Deputați!

Biserica mitropoliei noastre ortodoxe române din părțile de dincoace de Carpați a intrat cu voia celui Preaînalt în al șaselea deceniu de viață autonomă, deci în exercierea dreptului de a-și regula, administra și conduce independent afacerile sale bisericesti, școlare și epitropești în toate părțile constitutive, de după forma reprezentativă asigurată prin Statutul ei organic.

Țin de prisos să accentuez greutățile de notorietate publică a zilelor, în cari s'a conceput această idee norocoasă, dar cu atât mai vărtos trebuie să accentuez, că însufletirea, cu care s'a pus în aplicare și energia neîntreruptă și fără preget dezvoltată de toți frunțașii reprezentanți ai elementului constitutiv ai bisericii noastre, deci de toți frunțașii clerului și ai poporului chemați și angajați la conlucrare armonică, a întărit pe toți în credința și nădejdea realizării succesive a scopului urmărit prin introducerea acestei organizații democratice în cel mai larg înțeles al cuvântului.

Cine a cunoscut și cunoaște starea de umilire a bisericii noastre și a instituțiilor ei din aceste părți în timpurile de mai înainte, și va asemăna acea stare cu starea de acum, va trebui să recunoască, că deși împrejurările vieții noastre din trecut au fost cât se poate de măștere, deși problemele de deslegat au fost pe cât de grele și diferite, pe atât și de delicate, totuși atragerea elementului mirean la conlucrare armonică cu clerul pe toate terenele vieții publice bisericesti, a înlesnit delăturarea greutăților și a făcut posibil cunoscutul avânt îmbucurător, la care a ajuns biserica noastră și instituțiile ei în cursul deceniilor decurse.

Când ne vom da seama, că prin acordarea elementului mirean a dreptului de participare la viața publică a bisericii noastre, drept întemeiat în pomenita lege, și astfel prin acordarea dreptului de conlucrare a acestui element cu votul său după forma reprezentativă la toate alegerile

constituționale, obveninde în cursul timpului, trebuie să recunoaștem, că prin acest fapt nu numai nu s'a slăbit temelia bisericii noastre naționale, ci din contră s'a întărit, pentru că acest element, de după natura lucrului și așa a făcut și face parte din corpul acestei biserici vii, și pentru că ca atare, deodată cu primirea exercierii acestui drept constituțional, a luat asupra-și și angajamentul și obligamentul de a contribui precum și contribue nu numai cu cuvântul, ci și cu denariul său la susținerea și desvoltarea organismului bisericii noastre. fără care contribuție nu numai nu s'ar fi putut ridica școlile și bisericile existente, nu numai nu s'ar fi putut susține organismul central, dar nici biserica vie nu s'ar fi putut preface precum s'a prefăcut în fortăreață, ce a devenit, între zidurile căreia ne-am susținut și apărut cele mai sfinte clenodii, cele mai scumpe mărgăritare ale vieții noastre: *limba și credința strămoșească, cu datinele noastre creștinești.*

Acestea am crezut de cuviință să le ating cu acest prilej, ca un prisos de profundă pietate și recunoștință către memoria marelui Andreiu, în a cărui minte luminată s' a conceput ideea, și care cu dragostea sa fără prihană, a ridicat cetatea acestei autonomii, între zidurile căreia s'au întrunit din period în period antecesorii noștri, și între cari întrunindu-se și noi astăzi, ca reprezentanță supremă a mitropoliei noastre din aceste părți, să-i cerem odihnă dela Domnul.

Domnilor Deputați!

Mai înainte de a suleva obiectele, de cari avem să ne ocupăm cu prilejul acestei întruniri, o datorință ni se impune, datorința de a face în câteva cuvinte mențiune și de evenimentele epocale petrecute în viața de stat în periodul dela ultima noastră întrunire.

Se știe adecă, că neamul nostru românesc de dincoace de Carpați, în frunte cu arhieriei ambelor biserici române, s'a întrunit la 18 Nov. (1 Decembrie 1918) în memorabila adunare națională dela Alba-Iulia, în care și-a decretat alipirea pentru totdeauna la patria mamă, sub blândul sceptru al gloriosului nostru domnitor Ferdinand I, care prin decretul lege dela 11 Decembrie același an Nr. 3631/918 s'a îndurat prea grațios a sancționa acea hotărâre unanimă.

Se știe apoi, că Majestatea Sa în calitatea de Rege al tuturor Românilor s'a îndurat preagrațios a cerceta mai multe centre ale acestei provincii acum înglobate sub gloriosul său sceptru, precum a certetat în timpul din urmă Clujul, împreună cu Majestatea Sa Regina Maria și cu Alteța Sa moștenitorul de tron Carol, consfințind prin înalta lor prezență actul de inaugurare a universității române în acea localitate.

Aceste evenimente epocale au de urmărire faptul, că deși ne aflăm în dricul iernii, și deși atmosfera anotimpului o simte corpul fiștecăruia dintre noi, dar ajunși sub blânda oblăduire a acestui Domnitor, la treptele căruia ne putem apropia cu picioare vesele și căruia îi putem descoperi în dulcea și frumoasa noastră limbă românească tainele inimii, — ceriul vieții noastre naționale s'a înseninat, și credința în viitorul dorit ne înveselește inima, cum se înveselește toată natura și deosebi florile scaldate în roua dimineții la razele calde ale soarelui unei zile plăcute din luna lui Mai.

Acum dară când pentru prima dată ne întrunim ca reprezentanță supremă a bisericii noastre pe teritorul României-Mari, cuvine-se să folosim prilejul binevenit și să dăm expresiune devotamentului nostru de credință neclătită, de supunere omagială către înaltul tron și dinastie cu cuvintele:

Trăiască Majestatea Sa Ferdinand I, Regele tuturor Românilor. Trăiască Majestatea Sa Regina noastră Maria, bună și milostivă mamă ocrotitoare a celor săraci și neputincioși; Trăiască, crească și înflorească întreaga augustă familie domnitore română.

Eveniment de însemnătate epocală este apoi unirea politică a întreg neamului nostru de aici, împreună cu frații din Bucovina și Basarabia în România-mare, la sânul patriei mame.

Eveniment fără pereche în istoria noastră este și faptul, că din trei arhierii ce avea metropolia noastră, a rămas numai unul, și acela de etate înaintată.

Referitor la obiectele de cari vom avea să ne ocupăm în cursul sesiunii actuale, urmează rapoarte generale și speciale cu probleme de mare însemnătate și actualitate, dintre cari ating

special: Chestia școalelor confesionale, reforma școalelor normale, înființarea facultății teologice, chestia înființării și respective reactivării episcopilor istorice în deosebi afacerea organizării bisericii noastre în urma împrejurărilor schimbate, care din urmă se prezintă atât de delicată, pe cât de importantă a fost organizarea bisericii noastre de aici pe baza Statutului organic.

De aceea, în vederea că dela modul deslegării acestor probleme atârnă nu numai ulterioara existență a școalelor noastre confesionale și progresul dorit al învățământului pe toată linia, ci atârnă și buna și normala administrație a diecezelor fără episcopi, precum pacea internă a acestei mitropolii; în vederea, că toate acestea sunt avizate în competența congresului, răspunzător pentru deliberările sale, vă citez spre orientare următorul aliniat din cuvântul rostit de marele Andreiu la deschiderea congresului din 1868:

„Depun cu desăvârșită odihnă sufletească toată competența legislativă și administrativă a bisericii noastre naționale în mâinile Congresului prezent și ale celor viitoare Congrese, cari singure sunt reprezentanțele legale și canonice a întregii noastre provincii metropolitane, prin urmare competente de a duce și conduce trebile administrative canonice, bisericesti, școlare și fundamentale. De astăzi încolo depun și responsabilitatea pentru ulterioara soartă a bisericii în mâinile acestui congres și a celor viitoare.”

Atingând toate acestea rog și aici, precum în sfânta biserică am rugat pe milostivul D-zeu, să ne lumineze mintea cu lumina înțelepciunii sale celei d-zeești, care să străbată în inimile noastre a tuturor, cum străbat razele soarelui prin ușile ferecate ale castelurilor, și salutându-vă din tot libovul inimii mele de bună venire, — declar sesiunea ordinară a Congresului nostru național-bisericesc, convocată pe ziua de ieri, de deschisă.

Serviciul divin.

Dumineca trecută, în 22 Februarie n. la orele 9 a. m., s'a celebrat sfântă liturghie în biserica catedrală prin Prea Sfinția Sa, părintele Episcop Ioan I. Papp, asistat de Preacuvioșii Lor, arhimandriții Dr. Iosif T. Bădescu și Roman R. Ciorogariu, de protopresbiterii Andreiu Ghidiu și Nicolae Borza și de prof. sem. Aurel Popoviciu.

La finea sfintei liturghii s'a oficiat serviciul divin al chemării Duhului Sfânt.

Răspunsurile liturgice le-a dat un cor bine disciplinat, compus din elevi seminariași și meseriași condus de revizorul școlar Candid Popa.

După terminarea serviciului divin constatându-se, că nu sunt prezenți membrii congresuali în numărul recerut de Statutul organic, — au să fie prezenți 46 și fiindcă deputații aflători în București și-au anunțat sosirea Duminecă seara — deschiderea solemnă a Congresului s'a amânat pe Luni în 23 Februarie n. la orele 9 a. m. în sala cea mare a județului.

Ședința primă

Deputații întrunindu-se Luni în 23 Februarie nou la orele 9 a. m. în sala județului Sibiu, la propunerea I. P. Cuvioșiei Sale Dnui Dr. Ilarion Pușcariu, să esminte o deputațiune constatătoare din dnii: arhimandrit Dr. Iosif I. Bădescu, Dr. Iosif Blaga și Dr. Gavril Cosma, care să invite pe Prea Sfinția Sa Dnul Episcop Ioan I. Papp prezidentul congresului la ședință.

Prea Sfinția Sa vine însoțit de membrii deputațiunii, și ocupă locul presidial având la dreapta pe I. P. C. Sa arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu vicariu arhiepiscopesc în Sibiu, iar la stânga pe I. P. C. Sa arhimandritul Filaret Mustea vicar episcopesc în Caransebeș.

În mijlocul unei liniști sărbătorești P. S. Sa Dl Prezident Ioan I. Papp citește cu voce sonoră și clară interesanta vorbire pe care o publicăm în foaia noastră.

Pasagiul în care se amintește de Majestatea Sa Regele Ferdinand, de Milostiva Regină Maria și casa domnitore au fost ascultate de deputați ridicați în picioare, pe lângă puternice urări de „să trăiască” la adresa Majestaților Lor.

După terminarea vorbirii P. S. Sa a fost viu aclamat.

Înaltul presidiu numește notari interimali pe următorii deputați: D. Lupu, Dr. Ciuhandu și Dr. C. Cornean, din cler; Dr. P. Roșca, Dr. S. Dragomir, Dr. Burdan, Dr. Costina, I. Fotoc și Dr. Gonța mireni.

Făcându-se apelul nominal se constată, că sunt prezenți 46 deputați, adecă în număr suficient, ca congresul să-și poată începe lucrările.

În înțelesul statutului organic, Congresul se împarte în 3 secțiuni, pentru-ca să facă verificarea deputaților congresuali. Prin urmare deputații din arhidieceză primesc actele referitoare la alegerile din dieceza Aradului și au să facă verificarea acestor alegeri, deputații din dieceza Aradului a celor din dieceza Caransebeș, iar cei din dieceza aceasta verifică alegerile deputaților din arhidieceză.

Anunțându-se ședința proximă pe azi d. a. la orele 3 p. m. ședința se închide la orele 10 $\frac{1}{2}$.
(Va urma.)

Dotăția corpului didactic dela preparandia (școala normală) ort. română din Arad

de Dr. T. Botiș.

(Urmare și fine)

Deși consilierul Nestorovici, prin rescriptul său din 8 Maiu 1813 — „care s'a pus spre păstrare în arhivul secret al orașului” — mulțamește „în numele națiunii valahe” pentru „acest zel”, pe care l-a adus și la cunoștința împăratului,¹⁾ chestia locuințelor gratuite nu se realiză încurând, așa, că Ștefan Hatvani e nevoit, a interveni din nou și a urgita rezolvirea afacerii. Cefindu-se scrisoarea lui Hatvani în ședința magistratului din 21 Iunie 1813, se aduce hotărârea, ca profesorii preparandiali să primească în schimb „cvartirelor libere” fiecare 80 de floreni, toți 4 împreună 320 fl. anual. Perceptorul Gheorghe Frușă să le solvească această competență, începând din 18 Februarie 1813, în rate treilunare, din casa contribuției („e cassa Contribuțională”).²⁾

Acești bani pentru locuință îi beneficiază profesorii până la finea anului școlar 1815/16. Magistratul orașului în ședința sa din 22 Ianuarie 1816 aduce adecă hotărârea, că după ce directorul local Sava Arsici a declarat, că va zidi edificiul școlii, ca să corespundă și comodității profesorilor, competența de cortel a profesorilor o va asenua numai până la finea „anului militar” 1815/16.³⁾ Mai apoi prin hotărârea sa din 19 Iulie 1817, Nr. 528 îi sistează de tot. Profesorii remonstrează și cer și intervenirea inspectorului Nestorovici, care le și promise sprijinul său.⁴⁾ După ce însă la multe urgități magistratul răspunde, că dela hotărârea sa din 22 Ianuarie 1816 nu se poate abate,⁵⁾ profesorii se adresează din nou către vechiul lor patron, contele Ludovic Rhédey, la insistința căruia li se acordă din nou banii de cortel, până când profesorii nu vor avea locuințe în natură.⁶⁾ La anul 1820 li-se sistă din nou solvirea „censului cvarterial”. Profesorii apelează, iar magistratul răspunde cu hotărârea, că plățirea banilor de cortel, spre ușorarea sarcinilor orașului („Zur Erleichterung der Städtischen Auflässe”) nu o poate încuviința.⁷⁾

Profesorii cer intervenirea prefectului regesc cameral „cameralis regius praefectus”), Iosif Markovics.⁸⁾ Iar după ce acesta nu se prea grăbește cu rezolvirea chestiei, înaintează afacerea și la inspectorul Nestorovici, și cer sprijinul lui.⁹⁾

Răspunsul întârziat al prefectului Markovics, că orașul nu poate fi constrâns la suportarea acestei sarcini, pentru că pretenziunea profesorilor nu se întemeiază pe vre-un contract sau pe vre-o ordinațiune mai înaltă,¹⁰⁾ agravă și mai mult situația.

Se făcu recurs — prin inspectorul Nestorovici, — la cancelaria aulică, care și rezolvă afacerea în favorul profesorilor, obligând orașul a-le plăti competența atât pentru trecut, cât și în viitor.¹¹⁾

În fața acestei rezoluțiuni preînaltă, orașul, se declară aplicat a solvi profesorilor restanța banilor de cvartir pe anii 1820—25, dar sub condiția, să renunțe pentru totdeauna la vr'o pretenziune ulterioară.¹²⁾ Profesorii însă respinseră acest ofert pe motivul întemeiat, că „censul cvarterial” nu e un beneficiu personal al lor, ci levat fiind de catedrele institutului, au să-l beneficieze și urmașii lor.

Neputându-se ajunge la învoială și trăgându-se chestia, profesorii înaintează un nou recurs la cancelaria aulică¹³⁾ de unde și urmă o nouă rezoluție în favorul lor.¹⁴⁾

Eră însă lucru greu a duce în deplinire ordinațiunile mai înalte. Rugările profesorilor și somăriile prefectului cameral Markovics, pentru ase executa hotărârile mai înalte nu impuneau

magistratului renitent. Se apelă deci la autoritatea comitetului.

Dar nici județul nu fu mai norocos. După ce investigă afacerea,¹⁵⁾ timp de 2 ani, luă o hotărâre, în conformitate cu rezoluțiunile mai înalte, favorabilă profesorilor.¹⁶⁾ Îndărătnicia orașului pune însă piedeci în calea executării ei.

Între astfel de împrejurări, profesorilor nu le rămase alt remediu, decât a înainta, cu datul de 22 Februarie 1828, un nou recurs la cancelaria aulică,¹⁷⁾ în care insistă, că orașul să fie constrâns a le solvi restanța banilor de cvartir pe 8 ani, în sumă de 2640 fl. m. c. Rezoluția preînaltă, ce urmă, obligă din nou orașul a plăti profesorilor bani de cvartir pentru viitor în rate treilunare, iar restanțele la termeni potriviti, nu însă în monedă convențională, ci în valuta vieneză.¹⁸⁾

Orașul nu se mai putu împotrivi și după mai multe rugări și târgueli le licvidă profesorilor întreagă competența de cvartir.¹⁹⁾ Pacea nu fu însă durabilă. În anul 1830 prin promovarea lui Constantin Diaconovici Loga de director al școlilor din confiniul militar, deveni vacantă catedra a patra dela institut. Orașul știa să folosească această vacanță în interesul său. Astfel, la anul 1834, când fu liberat și promovat la rangul de oraș liber regesc, primi asupra sa sarcina de a plăti bani de cvartir numai la 2 profesori și un catihet.²⁰⁾ Li se făcu profesorilor și o altă nedreptate. Celorlalți dirigații ai orașului li-se plătea dotația în monedă convențională, profesorilor însă tot în monedă vieneză. Lupta cu orașul pe tema amărăților bani pentru locuință se începu din nou. Orașul rezonă, că s'a obligat a da bani de cvartir profesorilor, câte 80 fl. v. v., numai pânăcând profesorii vor avea locuințe în natură; că orașul și înainte de liberarea sa tot numai la trei profesori a dat bani de locuință, deci și în viitor numai la atâta poate fi obligat, cu atât mai vârtos, cu cât locuința în natură din edificiul școlii, în care ar putea locui profesorii, e dat în arândă.²¹⁾

Profesorii reflectau, că nu pot avea locuințe în edificiul școlii pentru că acesta s'a dăruit spre scopul școlii și al tinerimei și nu pentru a servi și de locuință profesorilor. Dacă ar locui catihet și cei trei profesori, dintre cari trei sunt cu familia, în edificiul școlii, care are 2 odăi mari, și 4 mai mici și 2 culine, n'ar avăa sale de învățământ odaie pentru servitor și pentru arhiva școlii. Cele două odăi, culină și cămară de către stradă, se dau, ce-i drept, în chirie, cu 5 floreni lunar, dar din acest venit se acoper spesele de întreținere a edificiului. Magistratul a dat bani de cvartir celor trei profesori și unui catihet, fără nici o condițiune, până pe timpul liberării sale, în anul 1834.²²⁾ Înzistă și acum ca competența de cvartir a profesorului al patrulea să se distribue între cei 3 profesori pe timpul cât l-au substituit, iar începând dela anul 1834, să i-se dea profesorului Dimitrie Ioanescu, care suplinește catedra lui Loga. Ajungând afacerea la Consiliul locotenent regesc, acesta cere lămuriri în chestie. Magistratul să se declare, că oare cele 3 odăi, cari sunt exarândate, sunt așa de mari, ca să poată locui în ele cei 3 profesori, după ce profesorul Ioanescu își are deja locuința în edificiul școlii, ca astfel sarcina „competinței cvarteriale” a orașului să înceteze de tot, sau numai în parte.

Magistratul orașului pentru a lua informațiuni exmte pe senatorul George Seculici și exactorul Ioan Noffky, care ținea în arândă locuința din edificiul școlii, ca să cerceteze starea lucrului și să facă raport amănunțit.²³⁾ Comisia relatează, că profesorii nu pot avea locuințe în edificiul școlii fiind puține încăperi și aflându-se într'o stare slabă.²⁴⁾

Seniorul, Dimitrie Constantin, dă și o declarație comisiei, că în edificiul școlii n'a locuit nimeni fără știrea deputațiunii fondurilor școlare. Bani ce incurg din arândarea locuinței de către stradă, se folosesc totdeauna pentru repararea edificiului.²⁵⁾

Profesorii n'au avut niciodată cvartire în edificiul școlii. Profesorul Ioanescu a locuit numai un timp în „odaia consessului” și anume, pânăce a adus în ordine arhiva institutului.²⁶⁾

Întârziind rezolvirea afacerii, corpul profesoral înaintează în 27 Februarie 1841 o rugare către Palatinul și Consiliul locotenent regesc, în care cer, ca magistratul orașului să fie îndrumat a le solvi banii de cvartir în moneda convențională și să i-se dea bani de cvartir și profesorului al patrulea, și că retribuția de cvartir pentru

catedra a patra pe anii 1830—34 să se distribue între ceilalți profesori, cari au substituit acea catedră²⁷⁾ cu o asemenea cerere se adresează și către Mihaiu Nyéky, consilier la locotenința regească și „Comisar regesc, al orașului Arad”.²⁸⁾

În fine, după mai multe rugări și interveniri orașul se obligă a solvi banii de cortel numai la trei profesori, câte 80 floreni v. v. sau 32 floreni m. conv.²⁹⁾

Profesorii nemulțămii cu această rezoluție, înaintează o jalbă la Majestatea Sa, dar fără rezultat.³⁰⁾

Cu întrarea în viață a erei constituționale, la anul 1867, profesorul Gavra folosindu-se de ocaziunea regulării dozațiunilor oficialilor de stat, înaintează la 24 August 1867, o rugare către magistratul orașului Arad și ceru urcarea banilor de cvartir dela 33 fl. 60 cr. la 200 fl., dar fără rezultat.³¹⁾

Mai cu succes fu intervenirea părintelui episcop Ioan I. Papp, în anul 1913, când orașul urcă banii de cortel pentru cele catedre la 1500 coroane la an.

Salarul fundamental de 800 fl. (v. v. sau „în hârtie” „în papyro”) pentru profesori și 500 fl. pentru catihet, care salar începând cu anul școlar 1817/18 li-se solvia în rate lunare ulterioare³²⁾ îl avură profesorii până la începutul anului școlar 1815/16. Scumpetea din anii neroditori 1815, 1816, 1817 o șmțiră din greu atât profesorii, cât și elevii. La repetite rugări ale consesului, inspectorul Nestorovici bură în pertractări cu deputația fondurilor și le esoperă în ajutor de 200 fl. pentru profesori și 100 fl. v. v. pentru catihet.³³⁾ Dar acest ajutor eră prea neînsemnat în fața scumpirii din zi în zi a mijloacelor de traiu. Și după ce rugările pentru ameliorarea lefilor nu avură rezultatul dorit,³⁴⁾ la sfatul lui Nestorovici, având și sprijinul deputației fondurilor școlare³⁵⁾ înaintează un recurs la Majestatea Sa, de unde și primiră rezoluția prin care li se asemnă, cât un adaus de scumpete (adjutor charistialis) de 50%, începând dela 1 Noemvrie 1816.³⁶⁾ Mai apoi la o nouă rugare și prin intervenirea lui Nestorovici și a agentului dela locotenința regească, Ignatie Hoffmann li se dădu adausul de scumpete și pe anul școlar 1815/16.³⁷⁾ Astfel beneficiile profesorilor (salar fundamental, bani de cvartir dela oraș, adaus de scumpete) se urcară la suma de 1280 fl. v. v. pentru profesori și 780 fl. v. v. pentru catihet.

¹⁾ Protocollum Sessionis Magistratus Civici Aradiensis die 1-a Maji 1813 in Politico-oeconomicis celebratae, Nr. 551. Arhiva orașului Arad. — ²⁾ Protocollum Ses ionis... die 21 Junii 1813 celebratae, Nr. 830. Arhiva orașului Arad. — ³⁾ Extractus Protocollis Magtus Civici Arad die 22 Ianuarii 1816 celebratae Sessionis Nr. 2. Acta cons. 1817, Nr. 59. — ⁴⁾ Prot. act. cons. 1817, Nr. 59, 75, 1818, Nr. 85, 95. Rescriptul lui Nestorovici din 30 Iulie 1818, Nr. 233. — ⁵⁾ Hotărârea magistr. oraș. Arad din 1 Iulie 1818 Nr. 507 Prot. act. cons. 1818 Nr. 85. — ⁶⁾ Scrisoarea lui Rédey către conses. din 12 Martie 1819. Hotărârea mgristr. oraș. Arad. 17 Februarie 1819 Nr. 126 Prot. act. cons. 1819 Nr. 36, 37, 38. — ⁷⁾ Hotărârea magistr. oraș. Arad din 27 Aprilie 1822 Nr. 338. — ⁸⁾ Rugarea profesorilor către Markovics. Acta cons. 1822 Nr. 37. — ⁹⁾ Protocollum act. cons. 1822 Nr. 87. — ¹⁰⁾ Scrisoarea lui Markovics către conses. din 30 Dec. 1823. Acta cons. 1824 Nr. 5. — ¹¹⁾ Rezoluția cancelariei aulice din 1 Dec. 1824 Nr. 35, 713. — ¹²⁾ Scrisoarea primarului Edmund Deyack către seniorul Constantini, 22 Aprilie 1825. — ¹³⁾ Protocollum act. cons. 1825 Nr. 77. — ¹⁴⁾ Rezoluția canc. regești ungare din 21 Sept. 1825 Nr. 29054. — ¹⁵⁾ Hotărârea congregațiunii comitatului Arad din 21 Noemvrie 1825 Nrul 1578. — ¹⁶⁾ Hotărârea congregațiunii comitatului Arad din 26 Martie 1827 Nrul 387, 388. — ¹⁷⁾ Protocollum Act. cons. 1827 Nr. 25. — ¹⁸⁾ Rezoluția cancelariei aulice din 11 Iulie 1828 Nr. 9494/504. Intimatul cons. loc. regesc din 18 August 1828 Nr. 22452. — ¹⁹⁾ Protocollum act. cons. 1828 Nr. 51, 1829 Nrul 27 și 44. — ²⁰⁾ Intimatul consil. loc. regesc, Nr. 18638/1834. — ²¹⁾ Hotărârea magistrat. oraș. lib. reg. Arad, din 25 Ianuarie 1837 Nr. 292. — ²²⁾ Act. concessualia 1839 Nr. 32. — ²³⁾ Hotărârea magistratului orașului Arad din 2 Decemvrie 1839 Nr. 2765. — ²⁴⁾ Raportul lui Seculici și Noffky din 29 Februarie 1840. — ²⁵⁾ Declarația lui Constantini din 8 Ianuarie 1840. — ²⁶⁾ Declarația lui Constantini din 1 August 1840. Act. cons. 1840 Nr. 59. — ²⁷⁾ Protocollum act. cons. 1841 Nr. 99. — ²⁸⁾ Protocollum act. cons. 1842 Nr. 90. — ²⁹⁾ Intimatul consiliului locotenent regesc din 22 August 1842 Nrul 29814, protocollum act. cons. 1842 Nr. 113. — ³⁰⁾ Intimatul consiliului locotenent regesc din 9 Decemvrie 1843 Nr. 17700/L. 620, protocollum act. cons. 1844 Nr. 14. — ³¹⁾ Actele institutului Nr. 110/1867. — ³²⁾ Rescriptul lui Nestorovici, 20 Noemvrie 1817, Nr. 292 Prot. act. cons. 1817, Nr. 94, 101, 105. — ³³⁾ Prot. act. cons. 1815, Nr. 85, 98, 1816, Nr. 24, 47. Rescriptele lui Nestorovici: 2 Dec. 1815, Nr. 390/393; 26 Martie 1816, Nr. 62. — ³⁴⁾ Prot. act. cons. 1816 Nr. 72, 90. — ³⁵⁾ Prot. act. cons. 1816 Nr. 109. — ³⁶⁾ Int. cons. loc. reg. din 23 Septemvrie 1817 Nr. 27, 608. Prot. act. cons. 1817 Nr. 100. — ³⁷⁾ Int. cons. loc. reg. din 30 Noemvrie 1819 Nr. 32, 327 Prot. act. cons. 1820 Nr. 37, Rescriptul lui Nestorovici din 13 Martie 1820 Nr. 78.

P. Sf. Sa părintele nostru Episcop Ioan

a adresat Prea Cuvioșiei Sale Dlui Filaret Musta arhimandrit-comisar consistorial pentru alegerea de Arhiepiscop și Metropolit următoarea scrisoare:

Domnule Comisar!

Notița publicată în ziaristica noastră cu numirea persoanelor luate în combinație pentru vacantul scaun de Arhiepiscop metropolitan și pentru scaunele episcopoești vacante pe teritoriul metropoliei noastre de aici — m'a determinat să fac, precum și fac prin aceasta, următoarele declarații solemne:

1. Nu am avut și nu am nici o cunoștință de locul unde, de timpul în care și nici de scopul cu care s'a zămislit și publicat acea combinație.

2. Nu m'am interesat-a afla isvorul acestei combinații pentru că n'am râvnit nici în trecutul apropiat și nu râvnesc-nici acum la scaunul pentru care eram luat în vedere.

De aceea Te rog respectuos, Dle comisar, să binevoiești a aduce aceasta la cunoștința Măritului Congres național bisericesc electoral — convocat pe ziua de 13/26 Febr. a. c. — spre știre și orientare.

Sibiu, la 9/22 Februarie 1920.

Cu toată stima:
Ioan I. Papp m. p.,
episcopul Aradului.

INFORMAȚIUNI.

† **A. D. Xenopol** a trecut la cele eterne **Alexandru Xenopol**, profesorul dela universitatea din Iași, marele nostru istoric. Intreaga suflare românească va deplânge moartea marelui bărbat, ale cărui opere au trecut granițele românismului și au secerat gloriile culturii și științei românești.

Alexandru Dimitrie Xenopol. s'a născut la 23 Martie 1847, în Iași. Și-a făcut studiile la Academia Mihăileană, și la propunerea lui Maiorescu a fost trimis de societatea Junimea la Berlin, unde și-a luat doctoratul în drept și filosofie.

Intorcându-se în țară la 1871, a intrat în magistratură unde a funcționat până la 1878, când o părăsi spre a se consacra advocaturii. La 1883 a fost numit profesor titular la catedra de istoria românilor, la Universitatea din Iași, catedra pe care a ocupat-o până în timpul din urmă, când boala l-a împiedicat să mai facă cursurile pe care atâta vreme le ilustrase cu știința talentului și reputațiunea sa, mondial recunoscută.

La 1893 a fost ales membru al Academiei Române; la 1900 membru corespondent al Institutului din Franța.

Vasta sa activitate a atras asupra sa atențiune tuturor savanților streini și numele său devenise o autoritate în materie de istorie.

Înainte războiului a fost invitat să țină mai multe conferințe istorice la Sombona, însărcinare de care s'a achitat, măbind gloria științei române.

A publicat studii în limbile: germană, spaniolă italiană și franceză, dintre care notăm următoarele:

„Les roumaines en moyenâge“, Paris 1885; Etude historique sur le peuple roumain, Iași 1887; Histoire des roumains dela Dacie-Trajanne, 2 vol.; Les principes fondament de l'histoire. Paris 1889, un vol.; precum și numeroase studii în Révue historique, Révue de Géographie R. critique, R. philosophique, R. de Deux Mondes etc. ect.

În românește a publicat diverse studii istorice și literare în Convorbiri Literare. Rev. pentru istorie, Arhiva, etc. iar dintre studiile sale mai principale vom nota: Răsboalele dintre ruși și turci 2 vol. Teoria lui Roessler, care să știe că a făcut o mare valvă în Europa și a dat naștere la polemici care au durat an de zile fără ca teoria sa să fie răsturnată: Memoriu istoric asupra învățământului superior în Moldova. Influența franceză în România, Istoria Românilor din Dacia-Trajană, 10 vol.; Primul proiect de constituție al Moldovei. Istoria partidelor politice din România studiu important istoric și social pe care l-a tipărit acum câțiva ani, și altele.

*

Tiparul și editura tipografiei diecezane greco-orientale române din Arad.

Regretatul profesor facultății a lăsat prin testament „Fundatiunii Universitare Carol I“ întreaga sa bibliotecă.

Biblioteca cuprinde circa 3000 volume, cu deosebire în domeniul literaturii paleoslave.

† Veteranul preot **George Lupșa**, din comuna Dieci, în 14/27 Februar a. c. a încetat din viață după o păstorire de 51 ani a credincioșilor săi din aceea comună. Remășițele pământești ale reposatului au fost așezate spre odihnă vecinică Duminecă în 16/29 Februar a. c., pe lângă asistența preoțimeii din comunele învecinate în frunte cu protopopul Florian Roxin, a rudeniilor și credincioșilor sei. Il deplâng nora sa văd. Aurora Lupșa și nepoții Coriolan și Veturia din Arad. Odihnească în pace!

Cununie. Dl Aurel **Ciuhandu**, absolvent de teologie, s'a cununat, în 4/17 Februarie, cu d-șoara Iuliana **Popovici**, în sf. biserică ort. română din Saca. Felicitările noastre.

Ce pildă dă Belgia. Primul ministru belgian Delacroix, într'un interview acordat lui „Pall Mall Gazette“, a recapitulat dificultățile economice pe cari le-a avut de întâmpinat Belgia la sfârșitul războiului și felul cum, grație lucrătorilor belgieni, aceste dificultăți sunt pe cale de a fi învinse. El a accentuat faptul surprinzător că Belgia, devastată și ruinată, cu mașini și mine de cărbuni stricate a exportat, totuși, în 1919, mărfuri în valoare de 2 miliarde 200 milioane de franci. Astfel cu tot marea număr de brațe, cari n'au avut ce lucra, fiindcă o jumătate de an n'au fost mașini și nu s'au putut extrage cărbuni. Belgia a produs și a exportat cam cu jumătate mai mult de cât a importat. Ministrul a adăugat că s'a acordat lucrătorilor 8 ore de muncă, dar e probabil că ei vor lucra 9 ore fiindcă vor să-și vadă țara reconstituită.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: *Liturgica bisericeii ortodoxe române*, ed. III. manual pentru școlile secundare, cu aprobarea Ven. Consistor ort. rom. din Arad. În lipsa arzătoare de manuale pentru învățământul nostru secundar, manualul de față umple un gol mult simțit. Lucrat fiind de un distins membru al clerului nostru cu observarea tuturor cerințelor pedagogice și bisericești, e merit a ușură munca catiheților și a promova progresul elevilor. Împodobit cu două ilustrațiuni și eșind de sub tipar într'o formă plăcută și corespunzătoare, îl recomandăm cu căldură D-lor catiheți dela școlile medii precum și publicului creștin și ortodox. — Se poate comanda la *librăria diecezană din Arad*, cu prețul de 7 cor. + 1 cor. pentru porto recomandat.

Duplicat.

Ioan Mioc, născut la 27 Sept. 1871, în comuna Alioș, județul Timiș, pierzându-și originalul diplomei sale de învățător, eliberată în 14/27 Iunie 1902, sub Nr. 889 P-1901, i-s'a estradat duplicat cu datul de 14/27 Febr. 1920, Nr. 192 P-1919/20, prin ce originalul se declară de anulat.

Direcțiunea institutului teol. și a școlii normale ort. rom. din Arad.

PARTEA OFICIALĂ.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională ort. orientală română din **Cinteiu**, se publică concurs cu termen de recurgere **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială.

Salarul e: în bani gata 1200 coroane, — spese de conferință: 40 cor., — scripturistica: 20 cor., — dela mormântări unde va fi poftit: 5 cor., locuință corespunzătoare în edificiul școlii.

Curățitul încălzitului salei de învățământ cade în sarcina parohiei, iar de locuinței învățătoarești se va îngriji cel ales.

Alesul este îndatorat a prevedea cantoralul la toate serviciile din biserică, să instrueze elevii în cântările bisericești și să cânte cu ei la toate slujbele sfinte. Cei cari știu conduce cor, vor fi preferiți.

Recursele ajustate cu documentele prescrise și adresate Comitetului parohial, să se înainteze Prea On. Oficiu protopopesc din Chișineu, iar recurenții să prezinte în sfânta biserică în vre-o Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta destoinicia în celea cantorale.

Comitetul parohial.

În conțelegere: din încredințarea dlui protopop: **Gheorghiu Turicu** preot în Otlaca.

—□—

3—3

Conform dispozițiunii Vener. Consistor diecezan de datul 4/17 Febr. a. c. Nr. 266/920, pentru îndeplinirea parohiei de clasa primă din **Giula**, oraș mare român, devenită vacantă în urma abzicerii părintelui Alexandru Popoviciu, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Beneficiul împreună cu aceasta parohie este:

1. Una sesiune pământ comăsat. 2. Birul și stolele legale. Alesul va suporta toate dările publice după beneficiul său. Va îngriji de trebuințele sufletești ale credincioșilor din parohia sa, va catehiza la ambele școale confesionale fără alta remunerațiune dela comuna bisericească. La serviciul divin se va peronda cu săptămână cu parohul celeialalte parohii. Asupra funcțiunilor extra parohiale, preotul, care se va alege, să se înțeleagă cu preotul din cealaltă parohie.

Dela reflectanți se cere să aibă 8 cl gimnasiale cu maturitate și cvalificațiune preoțească de cl I (primă).

Recursele ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Giula, oraș mare român, sunt a se înainta Prea On. Oficiu protopopesc în Chișineu (jud. Arad), iar reflectanții vor avea să se prezinte în sfânta biserică cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, spre ași arăta desteritatea în rituale și oratorie, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a Prea Sf. Sale Domnului Episcop diecezan de a putea reflecta la această parohie.

Giula oraș mare român din ședința comitetului parohial ținut la 22 Decemvrie 1919 (4 Ianuarie 1920).

Ilie Mișcuța m. p., preș. comit. par. **Ioan Barbulescu** m. p., notar comit. parohial.

În conțelegere cu oficiul protopopesc, din încredințare: **Gheorghe Turic**, paroh.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa I (primă), devenită vacantă prin abzicerea parohului Silviu Filip din comuna **Cinteiu**, se publică concurs conform dispozițiunii Veneratului Consistor diecezan de datul 4/17 Febr. a. c. Nr. 265/920, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt: 1. Una sesie parohială în extensiunea cuprinsă în foaia catastrală. 2. Una gradină parohială. 3. Birul legal și stolele legale. 4. Eventuala întregire dela stat, pentru care parohia nu ia garanță.

Alesul va avea să supoarte toate dările publice după întreg venitul parohial. Dela concurenți se cere cvalificațiune de clasa primă. Întru cât n'ar reflecta nici un concurent cu cvalificațiune de cl primă, în mod escepțional se admit și cei de clasa a doua.

Recursele ajustate cu documentele necesare și atestat de serviciu — adresate comitetului parohial ort. rom. din Cinteiu, sunt a se înainta Prea Onor. Oficiu protopopesc ort. rom. din Chișineu.

Concurenții sunt îndatorati a se prezenta în termenul concursual, în cutare Duminecă sau sârbătoare în sfta biserică din Cinteiu, pe lângă stricta observare a dispozițiunilor cuprinse în §-ul 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorice; iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a Prea Sf. Sale Domnului Episcop diecezan, de a putea reflecta la această parohie.

Cinteiu, din ședința comitetului parohial, dela 24 Noemvrie (7 Decemvrie) 1919.

Ioan Jivan m. p., preș. com. par. **Ioan Dudaș** m. p., notar.

În conțelegere cu oficiul protopopesc, din încredințare: **Gheorghe Turic**, paroh.

—□—

3—3

Cenzurat: Alexandru T. Stamatiad.

Redactor responsabil: **Dr. Teodor Botiș**, profesor.